

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR – 4101-18-08/2013
P/13/189

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

tekst jednolity
zgodnie z treścią uchwały
Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 28 marca 2014 r.

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/189 – Lokalizacja i budowa lądowych farm wiatrowych w latach 2009-2013.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	1. Krzysztof Paliwoda, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 87151 z dnia 30 września 2013 r. 2. Jakub Mucha, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 87078 z dnia 13 listopada 2013 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-4]
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Ząbkowicach Śląskich (dalej: „PINB” lub „Inspektorat”), ul. Kłodzka 2, 57-200 Ząbkowice Śląskie.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wiesława Sarkowska-Michalik, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego. [Dowód: akta kontroli str. 5]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Inspektoratu w zakresie działań administracyjno-prawnych, związanych z procedurą wydawania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, lokalizowanych na terenie powiatu ząbkowickiego masztów do pomiaru parametrów wiatru. Kontrola wykazała, że wszystkie takie decyzje wydane zostały prawidłowo i terminowo.

Jednocześnie Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie sprawowanie przez PINB nadzoru budowlanego w zakresie dotyczącym bezprawnego użytkowania dwóch z siedmiu wybudowanych oraz czterech z pięciu zdemontowanych masztów, w związku z nieprzeprowadzaniem ich kontroli oraz brakami w posiadanej dokumentacji.

Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od oceny działalności PINB w zakresie budowy i użytkowania elektrowni (farm) wiatrowych ze względu na nieposadowienie takich budowli w badanym okresie na obszarze właściwości Inspektoratu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

PINB działał na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane² oraz w oparciu o Regulamin organizacyjny, wprowadzony w życie zarządzeniem nr 4/2009 Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 14 kwietnia 2009 r.

[Dowód: akta kontroli str. 6-10]

1. Rozpatrywanie wniosków o pozwolenie na użytkowanie farm wiatrowych

Opis stanu faktycznego	W latach 2009-2013 na terenie powiatu ząbkowickiego nie posadowiono żadnej farmy (elektrowni) wiatrowej.
------------------------	--

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

Przeprowadzone w toku kontroli oględziny wykazały, że w kontrolowanym okresie na obszarze właściwości PINB istniało nie mniej niż sześć³ masztów do pomiaru siły i kierunku wiatru. Zlokalizowano je w następujących miejscowościach:

1. Wadachowice (gm. Ziębice) – maszt istniejący w dacie oględzin. Inwestor: [...] ⁴⁵ z Nakła nad Notecią. W dokumentacji PINB budowla figurowała pod nr 2256, PINB-418/2829/2256/2012. Dla tej inwestycji Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego udzielił pozwolenia na użytkowanie (decyzja nr 174/2013 z dnia 31 lipca 2013 r.), wydanego na wniosek inwestora, do którego załączono: decyzję o zatwierdzeniu projektu budowlanego wraz z pozwoleniem na budowę, mapę geodezyjną, oświadczenie inwestora o właściwym zagospodarowaniu terenów przyległych, oświadczenie o przyjęciu obowiązków kierownika budowy, oświadczenie 2A – o wykonaniu obiektu budowlanego zgodnie z projektem, oświadczenie o przyjęciu obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego, dokumenty potwierdzające uprawnienia zawodowe, kopię dziennika budowy, zawiadomienie o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych. Wydanie pozwolenia na użytkowanie zostało poprzedzone kontrolą obowiązkową, z której sporządzono protokół z dnia 31 lipca 2013 r.
2. Targowica (gm. Ciepłowody, wieś Targowica/Wilamowice) – maszt istniejący w dacie oględzin. Inwestor: [...] ⁶ Sp. z o.o. z Wrocławia. W dokumentacji PINB znajdowała się wyłącznie decyzja nr 111/2013 Starosty Ząbkowickiego z dnia 9 kwietnia 2013 r., zatwierdzająca projekt budowlany i udzielająca pozwolenia na budowę (data wpływu do PINB: 12 kwietnia 2013 r.).
3. Cienkowice (gm. Ciepłowody, wieś Piotrowice) – maszt nieistniejący w dacie oględzin. W PINB brak było dokumentacji dotyczącej przedmiotowej inwestycji.
4. Stolec (gm. Ząbkowice Śl.) – maszt istniejący w dacie oględzin. Inwestor [...] ⁷ z o.o. z Poznania. W dokumentacji PINB budowla figurowała pod nr 674, PINB-414/2828/674/2012. Dla tej inwestycji Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego udzielił pozwolenia na użytkowanie (decyzja nr 137/2012 z dnia 25 lipca 2012 r.), wydanego na wniosek inwestora, do którego załączono: decyzję o zatwierdzeniu projektu budowlanego wraz z pozwoleniem na budowę, mapę geodezyjną, oświadczenie inwestora o właściwym zagospodarowaniu terenów przyległych, oświadczenie o przyjęciu obowiązków kierownika budowy, oświadczenie 2A – o wykonaniu obiektu budowlanego zgodnie z projektem, oświadczenie o przyjęciu obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego, dokumenty potwierdzające uprawnienia zawodowe, kopię dziennika budowy, zawiadomienie o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych. Wydanie pozwolenia na użytkowanie zostało poprzedzone kontrolą obowiązkową, z której sporządzono protokół z dnia 20 lipca 2013 r.
5. Sadlno (gm. Ząbkowice Śl.) – maszt nieistniejący w dacie oględzin. Inwestor: [...] ⁸ z Poznania. W dokumentacji PINB budowla figurowała pod nr 673, PINB-

³ W dacie oględzin 3 maszty funkcjonowały, kolejne trzy były rozebrane, a o ich istnieniu świadczyły ślady lub pozostałości konstrukcji montażowych w gruncie, a także oświadczenia Jana Bajtki - Wójta Gminy Ciepłowody.

⁴ Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie przedsiębiorcy.

⁵ W dokumentacji PINB brak określenia własności i formy prawnej podmiotu.

⁶ Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie przedsiębiorcy.

⁷ Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie przedsiębiorcy.

⁸ Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie przedsiębiorcy.

414/2828/673/2012. Dla tej inwestycji Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego udzielił pozwolenia na użytkowanie (decyzja nr 135/2012 z dnia 25 lipca 2012 r.), wydanego na wniosek inwestora, do którego załączono: decyzję o zatwierdzeniu projektu budowlanego wraz z pozwoleniem na budowę, mapę geodezyjną, oświadczenie inwestora o właściwym zagospodarowaniu terenów przyległych, oświadczenie o przyjęciu obowiązków kierownika budowy, oświadczenie 2A – o wykonaniu obiektu budowlanego zgodnie z projektem, oświadczenie o przyjęciu obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego, dokumenty potwierdzające uprawnienia zawodowe, kopię dziennika budowy, zawiadomienie o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych. Wydanie pozwolenia na użytkowanie zostało poprzedzone kontrolą obowiązkową, z której sporządzono protokół z dnia 20 lipca 2013 r.

6. Potworów (gm. Bardo) – maszt nieistniejący w dacie oględzin. Inwestor: [...] z Warszawy. W dokumentacji PINB budowla figurowała pod nr 2690, PINB-414/2815/2690/10. Dla tej inwestycji Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego udzielił pozwolenia na użytkowanie (decyzja nr 199/2011 z dnia 24 października 2011 r.), wydanego na wniosek inwestora, do którego załączono: decyzję o zatwierdzeniu projektu budowlanego wraz z pozwoleniem na budowę, mapę geodezyjną, oświadczenie inwestora o właściwym zagospodarowaniu terenów przyległych, oświadczenie o przyjęciu obowiązków kierownika budowy, oświadczenie 2A – o wykonaniu obiektu budowlanego zgodnie z projektem, oświadczenie o przyjęciu obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego, dokumenty potwierdzające uprawnienia zawodowe, kopię dziennika budowy, zawiadomienie o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych. Wydanie pozwolenia na użytkowanie zostało poprzedzone kontrolą obowiązkową, z której sporządzono protokół z dnia 18 października 2011 r. PINB dysponował także dokumentacją dotyczącą rozbiórki przedmiotowego masztu (nr sprawy: 298, PINB-414/2815/298/2012), tj. decyzją nr 50/2012 Starosty Ząbkowickiego z dnia 16 lutego 2012 r. o pozwoleniu na rozbiórkę, a także zawiadomieniem inwestora z dnia 21 marca 2012 r. o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót rozbiórkowych.

[Dowód: akta kontroli str. 11-15, 16-35, 36-109, 110-150, 151-199, 200-264]

Ponadto analiza porównawcza dokumentacji architektoniczno-budowlanej, pozostającej w dyspozycji Starostwa Powiatowego w Ząbkowicach Śląskich (kontrolowanego przez NIK równolegle w tym samym zakresie) wykazała, że w badanym okresie budowane i/lub rozbierane były następujące maszty:

7. Budzów (gm. Stoszowice) – maszt istniejący. W PINB znajdowała się dokumentacja dotycząca budowy tego masztu, tj.: pozwolenie na budowę, zgłoszenie rozpoczęcia robót, wniosek o wydanie pozwolenia na użytkowanie – stanowiące podstawę do wydania przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nr 98/2013 z dnia 22 kwietnia 2013 r.
8. Stoszowice (gm. Stoszowice) – maszt istniejący, pomimo wydania w 2010 r. przez Starostę Ząbkowickiego pozwolenia na jego rozbiórkę¹⁰. W dokumentacji PINB brak było zgłoszenia przystąpienia do robót rozbiórkowych.
9. Różana (gm. Stoszowice) – maszt nieistniejący. PINB dysponował dokumentacją dotyczącą wydania przez Starostę Ząbkowickiego pozwolenia na jego rozbiórkę. Nie posiadał natomiast zgłoszenia inwestora o przystąpieniu do robót rozbiórkowych.

[Dowód: akta kontroli str. 265-269]

⁹ Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie przedsiębiorcy.

¹⁰ Pozwolenie na rozbiórkę wydane w 2010 r. wygasło w maju 2013 r. Inwestor ponownie wystąpił z wnioskiem o wydanie pozwolenia na rozbiórkę i w dniu 13 czerwca 2013 r. decyzję taką otrzymał. Zgodnie z art. 37 Prawa budowlanego, inwestor winien przystąpić do robót rozbiórkowych w terminie 3 lat od daty uzyskania ostatecznej decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę.

Wszystkie przywołane wyżej decyzje o pozwoleniu na użytkowanie wydane zostały przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego na wnioski inwestorów w terminach wynikających z art. 35 § 3 i § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹¹. Wydanie tych pozwoleń poprzedzane było przeprowadzeniem kontroli obowiązkowej o której mowa w art. 59a ustawy Prawo budowlane. We wszystkich postępowaniach w sprawie wydania pozwolenia na użytkowanie PINB zgromadził wymagane dokumenty, tj. w szczególności: wniosek inwestora, zatwierdzony projekt budowlany wraz z pozwoleniem na budowę, stosowne oświadczenia inwestora i kierownika budowy, mapę geodezyjną powykonawczą, zawiadomienie inwestora o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych, a także inne dokumenty przewidziane w art. 57 ustawy Prawo budowlane.

[Dowód: akta kontroli str. 36-269]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Inspektoratu w odniesieniu do przedstawionych wyżej spraw stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- Ad. 2. Targowica (gm. Ciepłowody) – w dokumentacji PINB znajdowało się wyłącznie pozwolenie na budowę masztu (data wpływu: 12 kwietnia 2013 r.). Pomimo jego wybudowania w dokumentacji PINB brak było dokumentów świadczących o wydaniu pozwolenia na jego użytkowanie lub dokumentów świadczących o działaniach podejmowanych przez PINB w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji. Inspektorat nie posiadał wiedzy na temat zawalenia się przedmiotowego masztu, które – według doniesień medialnych¹² – miało miejsce pod koniec 2011 r. W złożonym na powyższą okoliczność wyjaśnieniu, Wiesława Sarkowska-Michalik - Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego zobowiązała się do wszczęcia postępowania wyjaśniającego w przedmiotowej sprawie.
- Ad. 3. Cienkowice (gm. Ciepłowody, wieś Piotrowice) – w dacie przeprowadzonych przez NIK oględzin (29 listopada 2013 r.) przedmiotowy maszt był już zdemontowany. Jego istnienie (w latach 2012-2013) potwierdził Jan Bajtek – Wójt Gminy Ciepłowody. W Inspektoracie brak było dokumentów dotyczących zarówno budowy, jak i rozbiórki tego masztu.
- Ad. 5. Sadlno (gm. Ząbkowice Śląskie) – w dacie przeprowadzonych przez NIK oględzin maszt był już zdemontowany. Inspektorat dysponował wprawdzie pozwoleniem na jego użytkowanie, ale nie posiadał dokumentacji dotyczącej jego rozbiórki. W złożonym na powyższą okoliczność wyjaśnieniu, Wiesława Sarkowska-Michalik - Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego zobowiązała się do wszczęcia postępowania wyjaśniającego w przedmiotowej sprawie w celu ewentualnego nałożenia kary grzywny przewidzianej w art. 93 pkt 3 ustawy Prawo budowlane.
- Ad. 6. Potworów (gm. Bardo) – w dacie przeprowadzonych przez NIK oględzin maszt był już zdemontowany. W dokumentacji Inspektoratu znajdowało się pozwolenie na jego użytkowanie, oraz zawiadomienie o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót rozbiórkowych. Brak było natomiast dokumentacji dotyczącej zakończenia jego rozbiórki.
- Ad. 9. Różana (gm. Stoszowice) – przeprowadzona przez PINB kontrola w terenie (w trakcie kontroli NIK) stwierdziła brak (rozebranie) przedmiotowego masztu. PINB nie dysponował zgłoszeniem inwestora o przystąpieniu do robót rozbiórkowych, w sytuacji wydania w 2010 r. przez Starostę Ząbkowickiego pozwolenia na rozbiórkę masztu. W złożonym na powyższą okoliczność wyjaśnieniu, Wiesława Sarkowska-Michalik - Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego zobowiązała się do wszczęcia postępowania wyjaśniającego w celu ewentualnego nałożenia kary grzywny przewidzianej w art. 93 pkt 4 ustawy Prawo budowlane.

[Dowód: akta kontroli str. 270-274]

¹¹Dz. U. z 2013 r., poz. 267.

¹² Por.: tygodnik lokalny „Echo Tygodnia” z dn. 20 marca 2012 r., s. 18.

Ocena częściowa	Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania PINB w zakresie sprawowania nadzoru budowlanego nad działalnością inwestorów w obszarze związanym z budową i rozbiórka masztów do pomiaru parametrów wiatru, natomiast ocenia pozytywnie działania w zakresie rozpatrywania wniosków o pozwolenie na użytkowanie przedmiotowych masztów.
Opis stanu faktycznego Ustalone nieprawidłowości	2. Kontrole farm wiatrowych W badanym okresie Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego nie przeprowadzał kontroli farm wiatrowych, ponieważ na obszarze jego właściwości miejscowej nie posadowiono żadnej farmy (elektrowni) wiatrowej. [Dowód: akta kontroli str. 11-12] W działalności Inspektoratu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Ocena częściowa	Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od oceny działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.
Opis stanu faktycznego Ustalone nieprawidłowości	3. Ocena zgodności wybudowanej elektrowni (farmy) wiatrowej z założeniami i wymogami udzielonego pozwolenia na budowę, oraz pozwolenia na użytkowanie W kontrolowanym okresie Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego nie dokonywał ocen zgodności budowy elektrowni wiatrowej z założeniami i wymogami udzielonego pozwolenia na budowę oraz pozwolenia na użytkowania, ponieważ na obszarze jego właściwości miejscowej nie nastąpiło posadowienie żadnej farmy (elektrowni) wiatrowej. [Dowód: akta kontroli str. 11-12] W działalności Inspektoratu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Ocena częściowa	Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od oceny działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.
Opis stanu faktycznego Ustalone nieprawidłowości	4. Rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących kontrolowanej działalności W latach 2009-2013 do Inspektoratu nie wpłynęły skargi i wnioski związane z budową farm wiatrowych, jak również z budową lub funkcjonowaniem masztów do pomiaru parametrów wiatru. [Dowód: akta kontroli str. 11-12] W działalności Inspektoratu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Ocena częściowa	Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od oceny działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.
Wnioski pokontrolne	IV. Uwagi i wnioski Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹³ (dalej: ustawa o NIK), wnosi o przeprowadzenie postępowań wyjaśniających w sprawie ujawnionych w trakcie niniejszej kontroli przypadków nielegalnego użytkowania i bezprawnej rozbiórki masztów do pomiaru parametrów wiatru, oraz o ewentualne wyciągnięcie przewidzianych prawem sankcji.

¹³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Wrocław, dnia 13 lutego 2014 r.

p.o. wicedyrektor
Ziemowit Florkowski

.....
Podpis